

Klaipēdij iekosi uždaryta mokykla teip vadinama Kettverges „Schulpalast“, kadangi mat išgriuv vieną jo sieną, tik ant laimės tas atsitiko taisyk, kada mokykloj mokslo ne buvo.

Isz Londono.

Kooperatyviska Draugystė „Lietuva“ laikė abelon susirinkimą nedėlio, 27 d. balandžio, 1902 m. Atsibuvo rinkimai pirmasidėlio ir jo pagalbininko. Vieton p. K. Verbuno, tapo iszrinktas p. G. — pirsėdžio, o vieton p. V. Barolio, iszrinktas tapo V. Zema. — pagalbininku.

Apie sitokio rinkimo budą dar niekada nebuvo girdėjęs ir dēlo perstatysiu. Pirmą negu aprasysiu stitistiką, supadindysiu savo brolius su tais paragrafais pstatymu, kurie aiszkiai priesztaraujia tokiom rinkimo budui. Neturėdamas po ranka įstatymų, negaliu, žinoma, nurodyti tam tikrų paragrafų numerių, bet ant kiek pameniu, tai apie priėmimą sanarių yra taip pasakyta: Pirmą negu kas galėtų tapti draugystės sanariu, turi pasiduoti į kandidatus ir tik po dviejų savasazių, per pirmą draugystės susirinkimą, jeigu priesz jį neatsirastų jokiu liudijimų kaslink jo nedorų pasielgimų, galėtų būti draugystės sanariu pripažintas.

Kitas gi paragrafas sako: Jeigu draugystės sanarys per tris mėnesius neužsimokės mėnesinių mokesčių, taps isz draugystės knyg iszbrauktas ir žudis sanario tiesas.

Nedėlio, kada rinkimai buvo apgarsinti, atėjo ir p. G. Užsimokėjo įsiraszypa, iszpirko vieną akciją ir iszvyko tapo sanario draugystės pripažintas, vėliaus gi net kandidatū ant pirmasidėlio perstatytas ir dauguma balsų pirmasidėliu iszrinktas. Priviesu pamatą, ant kurio pasiremdami, sanariai jį rinko: G. gali daug akcijų iszpirkti ir kad draugystė nebūtų jam to „unaro“ suteikusi, tai jisų gal ne tik ką akcijos nebūtų pirkęs, bet galėjo dar užkėnti draugystei, ką jau nesųk ant pasiliskiminių draugystės darė.

P. Vincas Zemaits dalyvavo prie sutvėrimo draugystės, taigi senas sanarys, bet jau nuo kokių 7 mėnesių neužsimokėjęs savo mėnesinių mokesčių ir jo iszrinkimui jo pirmasidėlio pagalbininku, sekretorius Krajauskas jam apie tai priminė, bet p. Zemaits jam atkiro, kad jau daugiaus girdi, ne farthingo (1 peno) nemokėjęs.

Taigi dabar užklausi visų, ko ne tame kaltė, kad panasijos istorijos pas mus dar net ir sigidinė atsitinka? Pagal mano supratimą, yra kaltė ty, kurie laiko sau po nosia įstatymus, pats jų nedaboją ir kitiems pavelsia juos lauzyti. Ak p. Verbunas, apleidamas sąslę, gana daug teisybės pasakė, bet liko už tai iszjuoktas.

Buvęs ant susirinkimo.

Isz Amerikos.

Atsidare vulkanas.

OMAHA, NEBR. Szteto Nebraska, kuris per 30 paskutinių metų ramiai miegojo: nuo dviejų vienog dienų isz jo kraterio kyla dumai ir garai. Gyventojas apėmė baimę, kad ciza ne atsiktų tas pats, kas atsikto ant salos Martinique ir kitų Antilių salų, kur netikėtai atgrįžę isz ilgo miego vulkanai tokia baisia nelaimę pagimdė: ant salos Martinique pražuvo 30000 žmonių, o 50000 ne teko turtų ir pastogės, o ant salos Szv. Vincento pražuvo žmonių 3000. Me xiko atsidarė teipogi nuo seniai užsiraugęs vulkanas Colina.

Kova negru su baltvėdžiais. MUSKAGEE, IND. TER. Litrasksciziai pranesza, buk aplinkinėse Bragys pulkas ginkluoty negrų isz 75 žmonių užpuolė ant baltvėdžių kolonijof, kur jų gyveno 15 šeimynų. Muszjė 5 negrai liko užmušti, o vienas baltvėdis mirčiai sužestas. Be abejonės negrai be priežasties ne užpuolė; juos baltvėdžiai turėjo kokiū nors budu įžeisti.

Idaho galima gaut žemę. Prezidentas isleido proklamaciją, per kurią atidaro kolonijacijai Fort Hall indijonų rezervaciją, apimančią 400000 akrų žemės, kuri rando likosi nuo indijonų nupirkta. Dalis tos žemės bus 17 d. liepos parduota; kita gi bus iszdalinta teipogi 17 d. liepos norintiesiems ant žemės apsigyventi kolonistams dykai. Isz to galėtų ir lietuviai pasinaudoti.

Pasile 20 milijonų doliarų už Filipin salas. Garsus Amerikos milijonierius Carnegie pasiūlė Amerikos raudui 20000000 doliarų, taigi tiek kiek iszmokėta Iszpanijai už Filipin salas, bet pareikalavo, kad nuo to salų būtų praszalinti A.

merikos urėdininkai ir kareiviai ir kad filipineciziams būtų pripažinta visiška nepriugulmytė. Žinoma, valdanti Suvienytas Valstijas politikieriai ir spekuliantai ant to ne sutiko, kadangi isz to kio užbaigimo pasikėlimo filipinecizų pats nieko ne pelnytų.

Audra.

GREAT FALLS, MONT. 16 d. gegužio szitose aplinkinėse siautė ciza smarki audra ir lytus, nuo kurių užgimė tvana. Mieste visos kelnos ant 10 pėdų giliai likosi vandens apsemtos. 300 žmonių ne tendos pastogės. Užtvinę vandens iszgriovė daug triobių. Great Northern geležinkelis likosi ant didelio ploto vandens iszardytas.

Grabas be numirelo.

Pereitį metų, gruodžio mėnesį, ant Filipinų salų viename susirėmimo su kareivėliais liko užmuštas kareivė Henry Sweeger. Apie tai karės ministerija pranešė kareivio tėvams, gyvenantiems mieste Silver Spring, Pa ir pridurė, kad kunas kareivio yra ketinėjį Ameriką. Szioe diene isz tikro atėjo grabas pas tėvus. Bet kad grabas pasirodė per lengvas, tai ant geležinkelio tėvai pareikalavo, kad būtų atidarytas. Pasirodė, kad grabo viduryje, vieton kuno, yra tik suterszi visoki skudurai. Kur dingo kareivio kunas, nežinia.

150 užmuštu.

KNOXVILLE, TEN. Fraterville, ir Keistle anglų kastyneš Coal Creeks, Ten, pereitį panedėlio dieną atsitiko baisi dujų eksplozija, kurios visi buvę oloj darbininkai liko užmušti, vienas eksplozijos smarkumo liko isz olos iszmetas. Kastynių superintendents skaitlių užmuštų darbininkų paduoda ant 150.

Orlaivni lenktynės.

Laikė vsosvietinės parodos, kuri 1904 m. atsibuvo mieste St. Louis, Mo., bus parengtos tarp tautiskos orlaivni lenktynės. Dalyvaujanti lenktynėse orlaivniai lakios ant ploto tarp St. Louis ir Washingtono, taigi turės atlikti kelionę apie 1000 angliskų mylių.

Nauji aukso laukai.

Sunkiai prieinamose kalnuose sziaurinėje dalij Idaho rado naujus aukso laukus, kurie esą labai turtingi ir užima didelius plotus. Žemė iszduodanti daugiaus aukso negu kur nors kitur. Laukai tie yra papuolusio Thunder Mountain, Idaho.

Apsivede 104 metu senis.

NEW YORK. 15 gegužio apsi vedė gyvenantis Jamaikoj, ant Long Island, 104 metų indijonas Miller. Kiek metų turi jaunamartė, laikrasciziai ne paduoda.

Gaisrai.

PEORIA, ILL. Sudėgė ciza didelės javų krantuvs Smith Higgins & Co. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 100000 dol.

POINT PLEASANT, W. VA. Sudėgė ciza American hotelis. Ugnies pražuvo 5 hotelių apeistoje svečiai.

RACINE, WIS. Netoli nuo ciza, ant farmos Andrius Uihlein, kur augina specializskai brangius arklius, sudėgė arklininkai, o juose 102 brangių veislių arklių.

HUNTINGTON, W. VA. Netoli nuo ciza, mieste Ceredo, siautė gaisras, kuris iszaukino Kennedy & Co. lentų plovėnyzas, staciją Camden Interstate Railway geležinkelio ir 20 namų. Blėdį ugnies padarvą skaito ant 300000 dol.

LACREL, NEB. Sudėgė ciza namai John Jacobson. Ugnies pražuvo patsi Jacobson, jo patir vaikas. Jacobson, klerkas ir kitas vaikas pavojingai apdegė.

Vetro.

HOUSTON, TEX. Ties mieste Godland peretos nedėlios diena siautė bivi vėtra, kuri iszgriovė 8 namų blokus. Prie to 27 baltvėdžiai ir 30 negrai liko užmušti, o apie 80 sunkiai sužeisti. Ty pati vėtra daug bledies pridribo ir mieste Beaville. Isz viso sugriovė 100 namų ir dvi bažnycias. Vėtra užgriobė ir dalį miesto S. Houston.

BRAZIL, IND. Baisus sukursy atlanke miestelij Clay City, 20 mylių nuo Brazil. Nunešė stogus nuo daugelio triobių, o publizkų mokyklų su visu sugriovė. Vieniuse namuose už miesto, William Martin ir John Stanley liko pnuolencizų balkių užmušti.

Nelaimė ant geležinkelio.

GREENWOOD, NEBR. Netoli nuo ciza, ant Burlington geležinkelio susimusė du trukai. Prie to 7 ypatos likos sunkiai sužeistos.

LINCOLN, NEBR. Netoli nuo ciza susimusė du bėgantį priezings pasus trukai. Prie to 4 ypatos likos užmuštos.

Isz darbo lauko.

TOLEDO, OH. Darbai mieste ir vsose aplinkinėse sziuom kartu eina gerai.

LEBANON, PA. Darbininkai Iron & Steel Co. sztraikuoja ant iszkovojo didesnių algų.

READING, PA. 400 darbininkų Shernbergo szriubų dirbtuvių pakėlė sztraiką, kadangi darbdaviai atsisakė pakelti algas.

TOLEDO, OH. Sztraiks giesierų cizanyksciziose liejyvciziose pasibaigė: gaus jie nuo dabar 25 centus ant dienos virsaus už savo darbą.

NEW YORK. Szvino tarpintojai chemikalų dirbtuvėse ant Staten Island Sound pakėlė sztraiką ant iszkovojo 9 valandų darbo dienos.

DENVER, COL. Darbai medžių apdirbimo dirbtuvėse pasiliovė, kadangi darbininkai su sztraikavo. Sztraikuoja ciza ir duonkepiai.

SCRANTON, PA. Aglekaiskai szito distrikto ne dirba. 5000 darbininkų iszvažiavo isz ciza į Europą. Rengiasi gi iszvažiuoti dar apie 30000 darbininkų.

PATERSON, N. Y. Cizanyksciziai szilkų parvuotojai ir finisieriai gavo nuo unijos priskyrimus pristoti prie sztraiko.

READING, PA. Philadelphia & Reading Railway Co. del angliakasių sztraiko, praszalino 3000 darbininkų ir tarų.

TOPEKA, KANS. Szeto darbo agentas Gaor garsina, kad Kansas nereikia visai ant nuvalymo laukų svetimų darbininkų, kadangi vėtinai yra pakaktiniai.

LOUISVILLE, KY. Cincinnati Tobacco Co. pakėlė visų salų dirbtuvių darbinių algas ant 10%. Szitos kompanijos dirbtuvės dirba 5000 darbininkų.

Chicago, Ill. 600 darbininkų ir darbininkų Eisenhardt Glove Co. pakėlė sztraiką, kadangi du darbininkai, norinti sutverti uniją, užtai liko nuo darbo praszalinti.

WASHINGTON, D. C. 2400 darbininkų dirbančių prie triobių statymo likosi kontraktorių nuo darbo praszalintų, kadangi jie ne norėjo dirbti su plumberiais: ne prigulenciziais j unij.

YOUNGSTOWN, OH. Pasibaigė sztraiks darbininkų American Bridge Co. dirbtuvių. Nuo dabar dirbs darbininkai po 8 val. ant dienos ir gaus po 47c už valandą (reikalavo jie po 50 centų).

CHICAGO, ILL. Dirbtuvėse American Bridge Co., ant kertės Wrightwood ir Clybourn ave., 1100 darbininkų pakėlė sztraiką. Sztraikuoja Chicagoj ir stiklo puštelėjai: jie reikalauja geresnių algų ir trumpesnio darbo laiko.

PITTSBURG, PA. Pasibaigė sztraikai darbininkų dirbančių prie triobių statymo. Kontraktoriai priversti tapo nusilenkti: jie prėmė visus darbininkų reikalavimus, taigi sutiko mokėti po \$3.50 ant dienos.

DETROIT, MICH. Cizanyksciziai duonkepiai pakėlė sztraiką. Mat duonkepinyčių savininkai pareikalavo, kad duonos iszvažiotojai pasitrauktų isz unijos, ant ko darbininkai ne sutiko ir paliovė dirbę.

HAZLETON, PA. Ant atsibuvusios ciza konvencijos kalnakasykietų anglų kastynių liko galutinai nutarta varyti sztraiką, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj.

PITTSBURG, PA. Maszinistai dirbanti prie triobių statymo susitaukė su kontraktoriais ir sugrįžo prie darbo: nuo dabar jie gaus po 14c daugiau už darbo valandą. Pasibaigė sztraikai ir blekiorai, kuriems pripažino po \$3.20 už dienos darbą.

St. Louis Mo. Cizanyksciziai darbininkai dirbanti prie triobių statymo paliko kontraktoriais laika iki 23 d. gegužio priimti darbininkų reikalavimus: nuo to dienos, jeigu kontraktoriai ne iszpildys reikalavimų, užgims sztraikai.

BERRYBURG, W. VA. Aplinkinėse anglų kastyneš užgimė darbininkų sztraikai. Kastynių agentai iszkliavo į kitus krazykus įsiskoti darbininkų ant vietos szsztraikavusių. Tegul lietuviai kalnakasai apsisaugos ir nesiduoda pagauti į kastynių agentų tinklus.

Isz Lietuvosku dirvy.

Kam kenkti viens kitam?

Mūsų silpnybė labiausiai paeina nuo to, kad mes nenorime sujungtos visų lietuvių pajėgoms dirbti ant mūsų tautos labo. Dirbti isz vieno didesnių pulku nedalei džia mums musų partiskai nesiekintiniai ir ne užstikėjimai; per tai mes skirstomės į mažus pulkus, kurie ne daug gero gali nuveikti. Užtenka bureliui lietuvių sutverti kuopelę turinčią platusius mierius, o galima tikėti, kad kitur susitvers kita nepriugulmings organizacija su tokiais jumi miera, o kaip kada tveria ja ne žmonės tos pacios parijis. Pasidalinusios į smulkias dalis tokios organizacijos, suprantama, kad ne daug gali nuveikti. Kodėl gi mes ne galima tverti vienos organizacijos isz daugelio smulkių kuopelių?

Tęsyk juk daug svarbesnius reikalavimus galėtume nuveikti, negu isziskirstę.

Tėvynės Mylėtojų Dr. savo konstitucijoj turi už mierį ir szelpimą besimokinancizs jaunomene, bet iki szio jį tuom užsiimti negalėjo: prie metinio mokesčio ant sanarių po 60 c. ir ant tolaus raudų joi bus ty mierį iszpildyti. Raudų yra „Motinėle“, bet kad jos vedėjai patys atsakancizms pargarsoms iszskyrė dalį lietuvių, tai tuom peziu jos virszininkai padarė, kad ne nori padaryti „Motinėle“ visuomeniską. Chiesgoj susitvėrė „Ausros“ Dr. te, turinti už mierį szelpiti besimokinancizs szvietiskų mokslių lietuviskų jaunomene (Bereikalo „Zvaigždė“).

„Ausros“ Dr. te priezininke katalikiskio tikėjimo. Mieriai „Ausros“ yra szelpiti besimokinancizs szvietiskų mokslių, o teologai juk mokiasis ne szvietiskų, todėl jie nuo paszelpo ir iszskirti. Ne užkanti tikėjimo „Ausros“ uždėjoms ne uždėjo ant misliu; sustvėrė gi todėl, kad ne buvo kam tuom užsiimti. Dabar vienog galima manyti, isz pagarsinimo „Vienybė“, kuri užmano aukas sudėtis ant „Freedom“ pavesti fondai szelpimo besimokinancizs, esanziam prie Tėv. Myl. Dr. kad ir toje rengiasi tuom paciu užsiimti. Tokiu budu bus dabar dvi szvietiskos organizacijos turinčios tuos pacius mierius ir žinoma, abidvi bus silpnos ir per tai ne daug galės nuveikti. Ar ne galima todėl pasiskirstymą, darymą vieni kitiems konkurencijos kaip nors sudavdyti, kad nors szvietiskieji vieni kitiems ne užbėgintų už akių, kad jie viens kitam ne kenktų?

Sudavdyti gi ta galima tik arba priskirti Chicagoj susitvėrusią „Ausros“ draugystę prie szakos szelpimo besimokinancizs Tėvynės Mylėtojų Dr., arba kad tie szaka pristotų prie „Ausros“. Klausymą ta mes pavedame ant apsvaresymo lietuviskai visuomenė. Kasoj „Ausros“ Dr. te yra apie 40 dol. pinigų. Taisybė, skaitlus sanarių jos nesidaugina, kaip visi laukė; esant dviem draugystėms su tais paciais mieriais, kiekviena skyrimų turės permažiau, kad galėtų savo svaibų darbą atlikti ir tai taip ilgai, kol visi lietuviai nuspraus, kokiū svarbiu įnagiū tautų gyvenime yra szvietiskų mokslių. Dabar gi saprantancizų turime labai mažai.

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

Reikia dar pridurti, kad antai Europoj panasizs mierius turi „Zibarelis“ Dr. Argi ne geriau todėl būtų isz trijų sutverti vieną, kad ir permąstant szj ty įstatuose dabartinių draugų cizų ir szelpinių besimokinancizų turėti vieną organizaciją teip Europoj, kaip ir Amerikoj?

kad sėdinti užpakalinėse sėdynėse negalėjo aktorij koddį girdėti.

Po teatro keturi jauni svetimtauciai pagrajino ant citų kvartetą, o lietuviskas choras, po vadovystę p. Eremno, padainavo keletą lietuviskas dainėles, kaip antai: „Saulėle tek“, „Sugrįžk Sūnau“, „Viena daili mergelė“ ir tt.

Po tam prasidėjo balius. Visi kės ant baliaus atsibuvo kuo gražiau. Žmonių susirinko diktas burelis ir merginos siuvėjos gražiai priėmė svečius. Dar mėginom už jį pasidėrbavimį ir kad nepaiso ant iszlenkinimų neaprantancizų. Yra ciza dikta lietuvių ir lietuviacizų, kurie merginoms loszima teatrų skaito už didelį prasiengimp. o laiko už priitinkant, jeigu mergina eina į saliną alų pirviki. Teip mat atžargai protauja tulimusių brolių ir seserų! Peiktung laiko už gert, o nuo gero szalinasi.

Palionė Stankevycienė.

Isz Pottsville, Pa. Neseniai laikrasciziuose buvo paduotas apgarsinimas, per kurį koksai lietuviskų pajezskio jūncis lietuviškas norėdams apsvesti. Pamats ty apgarsinimą, vienas cizanykscizs niekszas, ufsmisnė pasinaudoti. Nurusz pas vaikų, persistatė mergina, nusijutė net kokios ten merginos fotografija. Vaikiniai mergina patiko ir praszė, kad ji atvažioutų. Niekszas, gavęs laiszką, pareikalavo 9 dol. ant kelionės. Vaikinas pinigų iszsiuntė, bet kad mergina ilgai ne atvažiavo, jvi paraszė laiszką, užklaudama, kodėl ne atvažiavo. Ant to ausai niekszas atsakė, jog brolis atėmė tikietą kelionės ir pasodino į kalėjimą; praszė atsiskų 13 dol., kad as advokato pagelba galėtų pasiliuosuoti isz kalėjimo. Vaikinas pasiontė 13 dol. Pereitį sanvajtę, kaip atėjo pinigai, tai viskas iszėjo į aikstę; ciza dar niekszas norėjo savo draugų į bėdą įklampyti, ant kurio vardo visą prigavytę padarė. Reiktų tokius niekszus atiduoti į tiesdaryti rankas, kadangi jie gal ir kizimą komedijų teip sumonopolizavo, kaip Amerikos galvijų plovinyčių savininkai mesos prekyzą.

Szernas ne peikė niekad kunų gu turinčių žmonių depozitus už tai, kad jie, atiduodami pinigų, klausia, kam jie depozitoriumi reikalingi, bet todėl, kad daro visokias klutis depozitoriams, ne nori, kaip priderėtų, depozitų atiduoti. Todėl tarp to, kaip per stato kun. Kaupas Szerno raszin ir ty kaip Szernas paraszė, mat yra labai didelis skirtumas. Ar to skirtingumo. Kaupas ne gali suprasti? Kamgi todėl kun. Kaupas iszvercia visai iszvirskciai Szerno koddžius, primeta jam ty, ko jis ne sakė? Ar tas ne daroma su mieriu perstatyti Szerną jo raszto ne skaiciziams už koki ten niekszų, kurio žmonės privalo sugauties? Jeigu teip — tai rodosi ir kun. Kaupas supras, kad toks darbas ne gal but doru vadintas.

Szernas ne mėtė ir ne mėtė dumblių isz visų kunų; jeigu užgriebia pasielgimas kunų, tai todėl, kad jų eilėse isztkiro yra, ypacz Amerikoj (ant to turime pakaktinai davų), net per didelės dumbliose besivoliojančių kunų nuozimtis, o ir už tokios užstoja lygiai kun. Kaupas, kaip ir kiti jo draugai. Kas už užstoja, pats paima ant savęs dalį kalėjimų apginimų. Ty, mums rodosi, ir kunigas Kaupas pripažįsta. Tegul kunigai ne užstoja už negražių besielgiancių kunų, tegul pats stengiasi iszvalyti savo luomp nuo dumbliose besivoliojančių sandraugų, tegul neustatina j už piktosius, bet jeigu piktai elgiasi, tegul drauges su ne kunigais kovoja priez tuos, tryk nieks ne užkabins visos kunigijos, bet peiks vien piktus kunigus. Solidarizskumas tarp kunų ir gimdo vieną, kad užgriebdami darbus vieno kunigo, ne galime aplenkti, iszkirti visos kunigijos.

Porkraipėdamas Szerno iszsitarmus, kun Kaupas kaj gerai žino, kad tokiais motyvais ne pertikrja; ne ant pertikrinimo ir laikai tokios palemkų metodos. Kun. Kaupas raszė pagal savo nuomonę, galima su juom buvo dar gincius vesti, bet nuo kada atsirado po įtekme ir suggestija neustrasten ky ir nuo kada jų gincizų metodą perėmė, su juom palemozuoti negalima; geriaus ant jų visu ragodavimų tylieti. Kas gi gali atsikineti ant atžargai, visai prieszinti perstatyti iszistarmus? Polemizuoti su tokiis opozonais ne galima, turime

Isz New Yorko. Naujas ateivių užveizdos komisorus New Yorko porte pasirodo daug didesniu ateivių priezsu negu buvo praszalintasi. Dabar labai daug ateivių grąžina atgal ir tai tokių, kokių prie šenojo komisoriaus niekam ne ant misliu ne būtų uždęję grąžinti. Dabar grąžina daug ateivių turinčių jau 40 metų amžiaus, jeigu katras ne gali parodyt kas jį užlaikys. Ne leidžia keliauti toliau ne turinčių ženklius kokių nors ligų, net tokių, kokių lietuviai ne laiko už ligą, kaip antai akių uždegimą vadinamą trachoma (tokių ir seniau ne leido, kadangi trachoma yra užkrečiama Rd.). Tuo visus, be jokio teisinimo grąžina atgal, nors giminėse žadėtų užlikti. Apskritai, norinti Ameriką keliauti, turėtų keliauti ne per New Yorką, kur naujas ateivių užveizdos komisorus daro visokius traktadymus, bet per kitus portus, kaip antai per Biltmore, Philadelphia arba Bostoną. Kaip girdėjau, naujas New Yorko porte ateivių užveizdos komisorus laiko už geriausios mūsų inpspektorius, kurie daugiausai ateivių grąžina atgal; jeigu katras isz inspektorių ne klausytų asztri naujo komisoriaus padavadyimų, būtų nuo tarnystės atstatytas. Dėl ty esztri padavadyimų New Yorko porte, daugelis ateivių keliauja dabar per Bostoną.

J. Naujokas.

Isz Trenton, N. J.

Bavo ciza susztraikavę moldeiriai; kompanija vietoj sztraikuojančių, bandė pargabinti seabus, bet juos organizuoti sztraikieriai iszvijo. Kompanijai atėdę nusilenkti ir teip kaip darbininkai reikalavo, pakelti ant 10% moldeirų algas. Mat kokius vaizius vienybė tarp darbininkų iszduoda.

Gaila, kad tarp cizanykscizų lietuvių nėra nė vienybės, ne tautiskio/ supratimo. Lietuviai

krauja turtus lenkų kunigui ir visap stengiasi lenkams patarnauti, savo vaikus mokina lenkiskai. Daugelis vaikų norėtų mokėti savo prigimtą kalbą, bet per tėvų kvailumą jie likosi sulenkinti, topt jį yra ne mokanti savo prigimtos kalbos. Argi tai ne juokas!

J. Orininkaitis.

Isz Waterbury, Con.

Waterbury yra didelis buris mūsų brolių, tarp to didžio burio yra trys daly sumanensio, o vie na dalis tamsų, kurie tarnauja mūsų miesto vadovui. Musų vadovas labai gerai stovi materijalizmai, isz surinktų aukų nuo savo avelių, kurios duodasi kirti iki paciziam kailiui. Muų pie muo kun. Sznapirko namus ant Green st., kuriose gyvena 2 lietuviskas szeimynos musų vadovo neužkeicizmas: J. Zemauntaukas ir J. Drivenas. Nupirkę tuos namus, prisakė minėtiems tautieciams, kad isziskeltų isz kunigėlio nupirkty namų, nors tie žmonės užsimokėjo už visą mėnesį.

V. J. N. Szlabis.

„Tėvynė!“

Nuo tulo laiko kunigas Kaupas tankiai duoda naudingus pamokinimus Szernui. Pradėjo nuo to, kad jam paskyrė pirmasizai rolę komedijanto; paskui juokėsi, jog Szernas už piktą laiką, jeigu kunigas, paėmęs nuo žmonių depozitus, norinčių atgauti sudėtus pinigų klausia, kam reikalingi pinigai? Dabar vėl paskutiniame „Tėvynės“ numeryje tvirtina, buk Szernas nesiliauja drabstę ant kunų gu puvais; ant galo praszo jam net Dvasios Szvento (už tokį praszymą dagi dyksi Szernas kunigui Kaupui įsistaria szirding acizų).

Mums rodosi, kad ne Szernui, ne Kėkzai turė reikalo leszine komedijų daryti konkurenciją kunigui Kaupo draugams, tarp kurų yra ne tik komedijantai, poli szneliniai, bet net paprasti bajacai. Kamgi todėl tiems specialistams daryti konkurenciją? Jie tokių komedijų teip sumonopolizavo, kaip Amerikos galvijų plovinyčių savininkai mesos prekyzą.

Szernas ne peikė niekad kunų gu turinčių žmonių depozitus už tai, kad jie, atiduodami pinigų, klausia, kam jie depozitoriumi reikalingi, bet todėl, kad daro visokias klutis depozitoriams, ne nori, kaip priderėtų, depozitų atiduoti. Todėl tarp to, kaip per stato kun. Kaupas Szerno raszin ir ty kaip Szernas paraszė, mat yra labai didelis skirtumas. Ar to skirtingumo. Kaupas ne gali suprasti? Kamgi todėl kun. Kaupas iszvercia visai iszvirskciai Szerno koddžius, primeta jam ty, ko jis ne sakė? Ar tas ne daroma su mieriu perstatyti Szerną jo raszto ne skaiciziams už koki ten niekszų, kurio žmonės privalo sugauties? Jeigu teip — tai rodosi ir kun. Kaupas supras, kad toks darbas ne gal but doru vadintas.

Szernas ne mėtė ir ne mėtė dumblių isz vis

ISZ VISUR.

Mieste Laricada, Ispanijoje, sugriuvo laike leikėjus viena mokykla. Mokyklos direktorius ir penki mokiniai liko užmūstyti, sužeistų yra daug.

Londono laikraštis "Central News" praneša, jog užmūstyti mokslo vidaus ministerio Si-piagno Balcanov, pereinęs sunaikintą pamedėjų liko pakartas.

Portugalijos sostinėje Lisabone siautė baisūs gaisrai, kurie išnaikino beveik visą žemės miestą dalį. Bėdę gaisro pada-rytą skaito milijonais doliarų.

Austrijoje, anglų kastyne-se Bruex atsitiko dujų eksplozija, kurios 6 darbininkai liko užmūstyti, keturi sužeisti mirtinai, o keturi nors pavojingai bet ne mirtinai.

Laikė paskutinių rinkimų Galvay apskrityje, Airijoje, užginė smarkios muszintys tarp airių prėstėtojų ir katalikų. Muszintys net kelios desimtytys žmonių liko sužeistų.

Arabijos pakrantėse paskendo Bremos garlaivys Ehrenfels. Viena dalis žmonių nuo sūto garlaivio atplaukė į Adeną; kas atsitiko su kapitonu ir 40 jūrininkų, kurie plaukė prie kranto kitoje valtyje, nežinia.

Angliskose Indijose baisi vėtra atkankė provinciją Seinde, išgriovė ne tik daugybę triubų, bet net geležinkelio liniją ant ploto 50 mylių. Pražuvo prie to ir daug žmonių, bet tikro pražuvusių skaičiaus dar ne žino.

Londono laikraščiai gavo žinią, bus iz generalizacijos žinio Kriokavoj nežinia kas pavogė milijoną rublių (turbūt laikraščiai kas tyčia apie tai pranešė, kadangi Kriokavoj generalizacijos žinios apie kasos nelauko rublių, rublius laiko tik Maskolijoje).

Alpų kalnuose, tarp Sveicarijos ir Italijos, per visą 19 d. gegužės, siautė smarkios sniego dargenos. Svarbiausios terpalinės, kurioms eina keliai iš Sveicarijos į Italiją, tapo sniego pipildytos, kad per jas negalima nė pėiti, nė pravažiuoti.

Sveidijos social demokratai, ant privertimo tieslarių būto pripažinti visuotinę balsavimą prie rinkimų tautos reprezentantų, paliepė vieniems Sveidijos darbininkams pakelti atštraigę ir atštraukti teip ilgai, kol tas reikalavimas ne bus išspildytas.

Indijų pakrantėse, angliskas pasidierinis garlaivys Comova, (ant jo buvo 550 pasidierinių), kuris jau 8 dienas stogel turėjo ateiti į miestą Rungvą, ne atkako į paskirtą vietą. Tas laivas paskendo ant jūroje, prie ko ir pasidieriai turėjo prigristi, kadangi apie juos nieko negirdėt.

Vokietijos žemdarbystės ministerija ir žemdarbystės draugystės paskyrė dovana 30000 mk. tam išradėjui, kuris išrado būdą džiovinimo bulvių teip, kad iš džiovinimo galima būtų laikyti per metų eiles ir jos ne pagestų; reikalavima vien, kad kasatė džiovinimo ne būtų didesni kaip 5 centai nuo centnerio (100 svarų).

Tuluose Vengrijos krasztuose žmonės ir nūminiai gyvuliai kenczia badą. Ministerija paskyrė kiek pinigų, už kuriuos pripirkti bulvių ir dalin jais beuolgiams vargauliams. Tuluose valties eizuoze reikėjo uždaryti mokyklas, kadangi išbadėję mokiniai ne įstengia netik mokintis, bet ir ateiti į mokyklą.

Ant Amerikos geležinkelinių skaitlių užmūstyti pasidierius kas meto skaito joje jau ne tūkstantais, tai šimtais. Anglijoj ir Irlandijoj per visus pereinus metus iki 1 d. gegužės šių metų ne vienas pasidierius ant geležinkelio nepražuvo, vien 476 liko sužeisti; geležinkelio tarnų 11 liko užmūstyti, 16 sužeisti. Gerėnė mat Anglijoj yra tvarka ant geležinkelinių negu Amerikoj.

Pagal pincuziszkų valdžią surinktas žinias, laike paskutinio vulkano išsiveržimo ant salų Martinique, mieste St. Pierre pražuvo 28000 žmonių, 3000 žmonių prigirė jūroje, o apie 6000 pasiekė išsigelbėti ant laivų

stovinečių porte. Vulkanizaci-izsiveržimai eiza vienog ne pasiliovė: izs senos o'os ir kelių naujai pasidariusių bėga vis lava, le-čia liepsna ir karšti pelenai.

Maskoliszka carienė vėl laukia kudio; nežinia dar vis, ką sulauks: o'ot įpėdinį, ar caro nenociziam mergaitę? Garšus, m'as kolly st cziabikių laikom's už szventą, popas Juonas izs Kronstadto vėl cirkvėj laiko specializ-kas dievmdalyt'as aut izsprasz-mo, kad bent szuomu kartu Die-vas carienė duotų soto įpėdinį, taigi įvyk'stos lyties voica. Ar maldos dabar pūgelbės, pamatysi-me.

Londono laikraštis "Daily Mail" paduoda, buk važiuojant Austrijos ciecoriai izs Vindobonos į Peszją, trukio vagonė paskirta-me e'ecioriui rado pamestą į po-pierį įvykiotą dinamiting bombą. Įstabu szizame atsitikime yra vėn tas, kad žinia pirmuizsai pa-tekto Londono laikrasztui, o szio miesto laikrasztai, drauge su amerikonziskais, pagarsėję sviete savo melagystėmis; tame anglisz-izs amerikonziski laikrasztai ne turi konkurentų, je tankiai izsmizlinis'ja net negalimus atsiiti-kimus.

Griuvėsiuo-e nelaimingo miesto St. Pierre vieni įjezko, ar nėra kur gyvų žmonių, norėdami juos gelbėti; kiti plėšia kunus ne gyvų, vagia daiktus izs namų. Suarsztas 50 tokių nieksų. Ant vogimo brangių bahtyninių indų, likosi sugriebtas vienas an-gliziskas c'ic aras. Ant kalno Pe-lice atsidarė 7 nauji vulkano kra-terai; tulose vietose nūgrizdzo žemė ir pasidarė olos. Vienur krant's nuslinko į jures, kitur gi jūres pasitraukė ant 200 žingsnių toliau. Ant silos Szv. Vin-cento vulkano izsiveržimas izs-iz n'ikino viską, net medžius, žolę ir laukus ant dar didesnių plotų negu ant Martinique, nors ant anglizkos salos ne teip daug žmonių pražuvo.

Doriausius izs vių maskolij, grafis Tolstoj, pasitaisęs nuo pas-kutinės ligos, paraszė lazską ps-cara, kuriame izsrodinėja sunkų padėjimą maskoliszkų ukininkų. Lazske savo cara vadina tu, be jokiu augstų titulavimų. Grafas užbaigia savo lazską szizais žodžiais. "Tu vienas, mielas broli, gali viską padaryti. Argi yra ki-ta didesnė už tavę galybė, kuri galėtų tavo norus stabdyti? Jeigu teip, tai duokite laisvę ukinin-kams ir kitoms luomoms rupintie-si patiems apie savo reikalus. Tokiu būdu patį pasiluosiuosi nuo didelės sunkenybės ir ne turė-si tiek rūpesčių kaip dabar".

Savo lazskę Tolstoj užmano, kad randas nupirktų didelius žo-mės plotus ir juos ant lengvų izs-lygų parsamdytų ukininkams. Ca-ras perskaitė lazską ir jis ant jo padarė didelį įspūdį. Caras pripa-žino Tolstojui teisybę.

Visuose krasztuose renka da-bar aukas ant nelaimingų auti-žemės drebėjimo ant salos Marti-nique. Savienytų Valstijų randas paskyrė pusę milijono doliarų, izsziutė laivus su valgio produk-tais ir drabužiais. Vokietijos ir Austrijos ciecoriai, Italijos kara-lis ir popiežius nusūtė Prancu-zijos randui izs savo kizseniaus-piųjų negu aukų; net nelaimingas Tran-vaalijos prezident's Krueger prisūtė Prancužijos prezidentui 800 frankų izs savo kizseniaus. Negyviųjų kunus apieja su kero-sinu ir sudėgia, kad nuo puvan-čių kunų ne užgintų maras. Ant prigulincijos Anglijai salos Szv. Vincento, kur vulkanizaci izs-iz-veržimai dar ne pasiliovė, pražu-vo teipogi apie 3000 žmonių. Anglijos randas ketina nuo to salos perkelti vius gyventojus ki-tur. Koks didelis karsztis buvo laike vulkano izsiveržimo m'as-tė St. Pierre, galima manyti jau izs to, kad szivintai uilyzų ge-ležiniai stulpai, balkiai fabrikų sieozas su visu satipuo.

Isz Prerū, Vakarinėj Au-stralijoj.

Szizose aplinkines jau nuo 4 mėnesiu ne buvo nė laszo lytuas, bet už kokių mėnesio, kada oras atszala, lauka žmonės lytas. Už kokių mėnesio ir darbai pa-geris. Daugiauizs yra c'ia auk-sio kastyti, 15 mylių nuo Perth yra anglų kastyne. Darbo san-lygoš c'ia gerėnės negu Ameri-koj; daugiaizs galima uždirti ir dar-bus lengviaus; dirba visur tik 8 va-landas. Jeigu kas izs lietuvio no-rėtų atkakti, gali važiuoti į Vaki-

ni Australiją, bet tegul nieks neva-žiuoja į didžiausius Australijos miestus: Sidney arba Melbourne, nes ten laikai niekai, darbų nėra; norinti važiuoti, tegul keliauja į Perth, West Australijoj.

J. Ciekanovskis.

Nauji iszradimai.

Prusų valdžios atlieka bandavones tarp Berlyno ir Lon-dono su nauju telegrafuizmo būdo izsraztu Donald Mur ay kuro da-leidžia viena kartu ir vienu dras-izs 12 telegramų.

Mieste Kiel, Prusose, li-vynės ministerija darė bandavo-nes su iszradimu chemiko Huels-bergo, kuris izsrazdo kotį ten skystimę, kuriame izsmizkintas imedis nemiga ir didžiausioj ugny-je. Bandavones izspuolė geriau negu tikėj. Iszradimas tas į p'iez-svarbus prie dirbimo medinių lai-vų.

Salietra ir salietrinė rogztis yra labai svarbios medegos neat-būtinai reikalingos ant pūgerini-uo žemės ir pakėlimo juo vaisin-gumo; galima vien, kad tas med-žos žemėj yra ne daug. Dabar vienas Buffalos laikrasztis prane-ša, buk likosi izsraztas budas izs-traukimo silietros tiesiog izs oro, kurjos yra ne mažai. Susitvėrė jų kompanija, kuri užsiims graibymu silietros izs oro.

Reikalingsas geras zecoris in „Lie-tuvos“ spaustuve. Teipgi vienis vaikas, ne senomis 15 metu, mokantis raszty ir skaitly, mokinis drukorystės darbo.

Draugysziu Reikalai

Chicago. Drate D. L. K. Zigmanto tu-res savo pirmą paskaitą darė p. P. Ka-recko, W. Pullman, III, 27 d. liepos, 1902 m. Todel medžiaga visu kitu draugys-ziu Chicago, So. Chicago ir aplinkiniu, kurios dar neturi rengiamu pikniku ar balio, idant teiktus ant visos minetos dienos nedaryti balio ne pikniku, kad vieni kitiems nekenktumėm:

Su guodone, Drate D. L. K. Zigmanto. Chicago. Liet. Polit. Demokratizka Leaga tuores savo balio, subotų, 24 ge-gužio, Palasko saleje, 800 S. Ashland ave. Prasides 7 val. vakare. Įsengza vyruis m'edio 50c. Ant szio baliaus bus gėra muzika, bus visi demokratiszki politikiniai ir pats miesto Majoras, Har-ison, kuris vės sziozi Grand March. Bus tai vienas izs didžiausiu lietuvizku ba-liu Chicagoje. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kvieciame kuoskaitlingiausiai susirinkti ir pripildinti didesniais.

KOMITETAS. Chicago. Draugystės Vyskupo Motie-jaus Valancosko tuores savo balio nedė-lijų, 25 d. gegužio, Freiheit Turner sale-je, 3421 S. Halsted st. Prasides 9 val. po pietu. Įsengza vyruis su moteria 25c. Vi-sus lietuvius ir lietuvaites kvieciama atsilankyti.

Komitetas. Chicago. Apvelizos Dievo parapija tu-res savo antra metinį pikniką nedėlijų, 8 bertelio, parke Reinsges Grove, River-side, III, prie 37-tos ul. Prasides 9-ta va-landa ryte. Įsengza vyruis su moteria 25 c. Pavienems motorais ir merginoms įsengza dykai.

Reinsges Grove darbas labai gražus, pilnas usmeta mediu, kromu, kvietiu, visos elektrika apviezimas, grauztas ka-pai pasivaikščiojti, supuokles pasispuiti, laiveliai pasipaikšneti ir viskas kas tik ant zabovos reikalinga. Ant pikniko bus parengtos lenktynės ir kitokios zabovos, kuriore geriausiai atsilymeje gaus prezentus.

Imkit Metropolitan Elevatori iki W. 45 ave., izs ten La Grange street iki iki parkui. Prie 48-as ave. ir prie parko sto-ves komiteto anarais ir kiekvienam pa-rodos reikalingus streetkarus ir pikniko darus.

Visus lietuvius ir lietuvaites kvieciama atsilankyti. Su guodone, Komitetas. Wilkes Barre, Pa. Susiv. Liet. Amer. kuopa tuores didelį susirinkimą ir prakai-bas nedėlijų, 25 d. gegužio, Fr. Kuncio saleje, 88 E. Main st. Prakraubos bus apie suauzyvimo reikius. Todel medžiaga visu kitu draugysziu nedaryti toje di-noje teatre ne balio, idant vieni kitiems neukenktumėme.

Komitetas. Chicago. Drate S. Daukanto tuores sa-vo melini apvalasziojimas ir losa teatre nedėlijų, 16 kalpaziczo, Freiheit Turner saleje, 3421 S. Halsted st. Todel medžiaga visu kitu draugysziu nedaryti toje di-noje teatre ne balio, idant vieni kitiems neukenktumėme.

Komitetas. Minersville, Pa. Aleksandro Guozio Teatralizka Drate losa pirmą teatre „Ponas ir Muzikl“ ketverze, 29 d. gugu-žio, Opera. Prasides 8 val. vakare. Tiesas 730 val. vakare. Tiesas 50c, 35c. ir 25c. Vi-sus lietuvius ir lietuvaites kvieciama atsilankyti ir pamatyti persiutyma, kalpenalim pona, pa-gaidavo su musu proenais. Laike per-siutymo bus deklamuosios eiles. Už-kieciama visus.

Komitetas. Seimas. Seimas Susivienijimo Lietuviu Lai-vamuni Amerikioj atsiub nedėlijų, 8 d. birzelio, Palase saleje, 93 Grand st., Brooklyn, N. Y. Prasides 9 val. po pietu, o 730 val. vakare bus laikytos prakalbos, deklamavimas ir dainos. Kalbetojai yra užkviesti ir izs kiti miestu tarp kuriu bus ir garus Dr-as J. Salupas. Potam bus belius Delegetams vieta apbrinkta pas p. Drageit, 73 Grand st., Brooklyn, N. Y. Visus gėra valios lietuvius už-kieciama prisirengti ant visos minetos dienos.

Centralizskis Komitetas. Chicago. Drate S. Daukanto tuores sa-vo melini apvalasziojimas ir losa teatre nedėlijų, 16 kalpaziczo, Freiheit Turner saleje, 3421 S. Halsted st. Todel medžiaga visu kitu draugysziu nedaryti toje di-noje teatre ne balio, idant vieni kitiems neukenktumėme.

Brooklyn, Mass. Drate szv. Koko tu-res savo 6-ta metinį balio ketverze, 29 d. gegužio, priess, „Decoration Day“, Old Pythian saleje, 737 Main st., Montello. Prasides 8 val. vakare. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieciama atsilankyti.

Komitetas.

Atsiuzakimas. Szitas Atsiuzakimas krepiasi prie vi-šy Broly Lietuvinių evangelizacijos viosios, kurie yra po visas szalis tolimosios Amerikos izskaidyti. O kur-sziti Atsiuzakimas izskaidyti, yra Pa-siuzintys Tomsenizkosios Pasiusintys Draugystės, kuri Berlyne savo buvį ir Ryt-Indijoj savo vyriausiu darbu lau-ka turi. Asz patis gimis lietuviniu ku-dukams, ten tarp teip vadinau Koly In-dijoj pusevintio m'edio dirbu. Tris me-tus ant vienos senomis stacijs uziail-les ir ten labiausiai reikalingas kalbas, butent Indii bei Urai. Iaszimokings, tu-rejus asz kokias 30 anglizskų mylių lo-lyti į pietus traukti, ten Jubilejus sta-cijs muvi Pasiusintys. tarp Koly gruntauvi, prie kurio darbo daug ne-prietulystės bet sunkenybių patirdams, per penkis metus p'rocevojausi. Pargi-ždams izs Indijoj, asz ir per Szventiją žo-mę perkeldavau ir per Syriją, Maiziją A-sziją bei Turkiją teip keliaudams, Ber-lyne ir potam savo tėvinką atsiuakau.

Beveik pilną metą dabar jau Vokietij-je ir Lietuvoje izs aplinkui keliaudams. Pasiusintys Masas bei surin-kamus laikau. Atsiuakau rodelm jau reikiu teip, izs grįžti į Indiją, bet ma-ngo vyresnėjęs o'utėrė mane dar vieno meto cizonai palaikyti ir ant pusės me-to įsiazuram Ameriką sigiti, kad ten mus pasiusintys prietelams už jų viena pagelbė dekvocias, jiems apie pasiaikymus Indijoj bei apie mus Pa-siusintys darbą pranešosiu ir dau-giaus prieteliu szitam darbu laimėzau. Dabar, zinodami, kad ir Amerikoj dar pasiusintys mylinčij Lietuviniu-ky, yra asz ten prie vokiezių apsilan-kydams, meliai ir savo brolius lanky-cizian ir jiems Dievo szlūbas bei susirin-kimus jų kalboje laisvėziau, ir kur jie povimas be kunų yra, juos ir su sakra-mentais aprupinciu. Dėlio dabar mel-diu visus, savo parapijos Lietuviniu-tyrinius kunus ir kitus Dievo kara-lyte bei Pasiusintys mylinčius, kad man dėl apsilankymo savo adresu at-sisytų, tikrai reikia kuoskaitlingiausiai daryti, kadangi kelionė turi būti veikiai sudarydajama, kad potam be reikalo nereikėtų szian ir ten keliauti ir izs-kaustuodinti.

Szitas atsiuzakimas medžiaga, kiek ga-lima, izspalinti, kad visos parapi-jos ir visi tiesiusirinkimai apie tas patir-ti gautų kur rasi lietuvizkajies laisvės kankonius. Iki galo berliozas asz gyven-siu. Memel, Tysenforsses 3 Osterpousen; o nuo to laiko iki rugėjo, kad man į A-meriką reiks iskeliauti: Friedman, Ber-lin, Handjersstrasse 19/20. Tas pri-duotas vietas turėtu man gramatas at-sisyti.

Vieszjats apie nūpėty dovantų, kad ten su daug melais Lietuviniams žegnų susirengijima turėziau! Su szirdingiu sveikinimu, R. Laulemis, Pasiusintys.

Komitetas. Reikalingsas jaunas vyras nuo 18 iki 35 metu, mokantis gerai rasztyti - lietuviz-kai, maskoliszkai ir lenkizskai, teipgi tu-ri mokėti anglizska kalbą. Butu godžia-mas toks kura yra apsilankęs su szifro-ciu ir pinigų siuntimo biziuis. Gera al-ga ir darbas ant visada geram darbinin-kei. Atsiuzakiusi.

Julius Rottenberg.

115 Salem st., Boston, Mass. Pajieszkau savo brolio Juozapo Jonato Kauno gub., Panevezio pav., Rozalino vol. Jis patas ar kas kitas teiksia duoti žinia ant adreso:

Karol Jonas, Box 245, Westville, Ill. Pajieszkau savo tėvo, Zekono, Kauno gub., Vilkmergės pav., Kupizsko parap. kaimo Suvainiu. Jis patas ar kas kitas teiksia duoti žinia ant adreso:

Miss Ona Zekoniacia, 10 So. River side st., Waterbury, Conn. Pajieszkau savo pocios, Magdes Ketu-rakuties, kuri pernai meto pametusi ma-ne nusidangino in Binghamton N. Y. Ji paieia izs Suvailu gub., Marjampol-es dav., Freidoms gm., Garlievos parap., kaimo Podulies. Asz norėzias gauti jos adresa ir tada pareiklauti sodo perky-rimo manes su ja ant visados. Kas pri-duos jos adresa gaus \$1.00.

Vine, Janczelaitis, Box 560, Kent, Ohio. Pajieszkau Juozapo Krebdos, izs Kau-nogub., Raseiniu pav., Rytavo parap. Jis patas ar kas kitas teiksia duoti žinia ant adreso:

0012 The Strand, So. Chicago, Ill. Pajieszkau Juono Birgaliczio, izs kaimo Slavins, Szelliziu gm., Vlodizha-vovo pav., Suvailu gub. Jis patas ar kas kitas teiksia duoti žinia ant adreso:

Karalius Elvis, Wanambi, Pa. Pajieszkau Viktoro Skirmonto ir Juo-zapo Jagmimo, abu szimet atvaziave izs Lietuvos, Skirmontas nusidangino in An-tonia, o Jagmimas in Baltimore. Jis pa-tas ar kas kitas teiksia duoti žinia ant ad-reso:

Jos. Survilas, Box 147, Spring Valley, Ill. Pajieszkau Juono ir Mateuzo Buikiu, izs kaimo Sereikiu, Juozapo ir Kazime-ro Parocziui ir Juozapo Kuzizno izs kai-mo Vaitimuni, ir Antano Kasparavi-ciaus izs kaimo Kreiviu, visi Raseiniu pav., Kauno gub. Jis patas ar kas kitas teiksia duoti žinia ant adreso:

Vine, Janczelaitis, Box 44, Hiramod, Ill. Pajieszkau savo draugo, Jankaus, izs kaimo Derkiziu, Szelliziu gm., Raseiniu pav., Kauno gub. Turis svarbu reikala. Jis patas ar kas kitas teiksia duoti žinia ant adreso:

Jos. Umant, Chicago, Ill. Pajieszkau savo brolio Vinc Jankaus-ko, Vilniaus gub., Traku pav., Merkinės vol., kaimo Rytiznu. Jis patas ar kas ki-tas teiksia duoti žinia ant adreso:

Michael Jankovskis, Box 263, Proctor, Vt. AR SLENKA PLAUKAI

ETHNOLOGIJA, arba Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandą.

Nuo 15 metų vaikus mokina gimnastikos, šaudymo, bet to mokina ne visu luomų vaikus. Chinuose mat didžiausioje panieko-je yra kareiviskas užsiėmimas, todėl ten visi turtingesni stengiasi pasiluosuoti nuo kareiviskos tarnystės; kareiviskų mokslų mokina-si tik mandarinų vaikai, norinti paskui už-imti augstesnius uždus.

Svarbiausiais mokslais Chinuose yra: chiniska kalba ir rastas. Ismoki ta vie-nog ne teip lengva, kaip rodosi ant pirmo pavizgio.

Chiniska kalba susideda iš atskirų skam-bėjimų, paeinančių nuo šukavimų, arba nuo megždžiojimų visokių gamtos balsų; iš jos galima manyti, kad ji užlaikė pavidalą pra-dinės žmonių kalbos, kada jie kalbėti pradė-jo. Skambėjimų tokių yra ne daugiau kaip 484. Iš tų kelių šimtų žodžių, arba, geriau sakant, skambėjimų reikėjo suverti kalbą gana augstai civilizacijoj pasikėlusiems žmo-nėms, turintiems daug reikalavimų ir jaus-mų, kurių išreiškimui tų kelių šimtų skam-bėjimų ne užteko; ir iš tikro susitvėrė gana tur-tiną kalbą. Ant padinginio žodžių pasi-naudoją iš istarimo atskirų žodžių ir tvėrimo sudėtų žodžių iš atskirų skambėjimų. Ista-rimai chiniskoj kalboj yra keturi ir su jų vien pagelba chiniečiai galėjo padauginti skaitlių žodžių keturis kartus. Teip, pa-veikslan, žodis *du*, istartas ilgai, su paaugsti-nimo balso — reiskia mokinioj, poną; istartas gi ilgai bet lygiu balso — reiskia parsą. Istartas tykiai ir greitai — reiskia virtuvę; istartas garsiai bet užbaigto pažemi-nant balso — reiskia stulpą. Iš to matome, kad ne vien per akcentavimą galima perkei-siti prasmę žodžių, bet ir per būdą jų istari-mo, per pažeminimą arba paaugstinimą bal-so, per pratęsimą arba sutrumpinimą, ista-riant žodį.

Chiniskoj kalboj žodžiai ne turi gramatis-kų atmainų, teip kaip tai yra antai europėi-skos kalbose, bet tas pats žodis, pagal vietą, kurią jis užima, gali reikšti visokias kalbos dalis. Su pagelba visokių pridėjimų prie pamatinio skambėjimo galima skaitlių žodžių padidinti tiek kartų, kiek tik patinka. Pa-veikslan, skambėjimas *mu* — reiskia medį ir giria; *mu - leo* — reiskia medį apdirbtą statymui triubų; *mu - lan* — reiskia lieptą ir medinę užvarą; *mu - chia* — karklinį gurbelį, deuzę; *mu - ciang* — dailidę; *mu - nu* — apelsinų arba oranžijų veislę; *mu - sing* — plianetą Jupiterį ir tt. Tokiu būdu, kaip matote, su pagelba visokių pri-dėjimų prie pamatinio skambėjimo, galima skaitlių žodžių ant tiek padauginti, ant kiek tik reikia; per permainą vienos teip padau-gintų žodžių galima skaitlių jų dar žymiau padauginti.

Chiniskoj kalboj ne trūksta žodžių ant išreiškimo mislių, priešingai, gal nėra ant svieto kito kalbos, kuri tiek žodžių savo zo-dyne turėtų; paveikslan, karvė kitokių var-du vadinama, kada ji apseituri, kitaip ją va-dina, kada ji paliauja vedusi versius. Kiekvienas daiktas pas chiniečius gali turėti ne vieną, bet keliolikią vardų.

Ismoki Chiniską kalbą ne teip lengva, kaip ismoki kokią nors kitą kalbą, neisiki-riant siaurinėj Ispanijoj gyvenančių baskų kalbos, apie kurią Ispanijonai sako, buk pra-garo valdonas už koki ten nusidėjimą nusit-ė jauną velniuką mokytiesi baskų kalbos, bet tas, besimokindamas, paseno, o kalbos visgi neismoko ir ant galo pabėgo. Chiniska kalba dalinasi į kelis provincionaliskus dia-lektus, kurie teip labai skyriasi nuo vieno kito, kad, paveikslan, pietinių Chinų gyven-tojai ne gali susikalbėti savo dialekte su gy-ventojais siaurinių provincijų.

Ne dėlko kito, tik norėdami palaikyti se-ną Chiniską kalbą, kuri pradeda nykti, su-tvėrė čia luomų teip vadinamų mokslinečių, bet tas neisduoda laukiamų vaisių: senas knigas suprantą ir skaito tik mokslinečiai, o dabartinę paprastų chiniečių kalbą jau atsitolino nuo senosios, kaip, paveikslan, italsika arba prancuziska nuo lotynis-kos.

Chiniski istorikai paduoda, jog prieš priėmimą dabartinio chinisko rasto, chinie-čiai vartojo mazgus, panašius į tnos, kokius vartojo ir senovės peruvijonai Amerikoj; mazgai tie buvo vienog ne tikru rastu, bet vieni buvo pažeklinimais skaitlinių, teip an-tai kaip katalikų vartojami razandai pala-gyva atminti skaitlių atkalbėti poterių. Mazgus tuos istumė išrastas ciecoriaus Fu - Chi rastas *kuo*. Ciecorius Fu - Chi vie-spatavo Chinuose iki 3369 m. prieš Christaus užgimimą.

Pirmutinės chiniskos literos buvo tai pa-prasti brūkšneliai, jie buvo paskirti vienog tik pažeklinimui skaitlinių, teip kaip ta pirmą atliko mazgai. Tikras gi pirmutinis chiniskas rastas buvo abudzinis, teip kaip tai yra ir kitur, net pas urozimas tautas, ku-ris, norėdamas ką išreikšti, piešia abrodzus savo misliu. Ženklių tų chiniskuose ras-tuose iš pradžių buvo ne daug, daugiausiai koki 800; kadangi ir pačioj kalboj ne daug buvo žodžių, tų ženklių užteko ant pažekli-nimo viensilabinų skambėjimų chiniskos kalbos; ženklai tie pastoj pamatiniais, arba teip vadinamais raktais, kuriuose buvo su-rinkti giminingi žodžiai. Skaitlius abrodzi-nių chiniskų literu ne pereiną skaitliaus 695. Tiek jau ženklių yra ir senovės Egipto heroglyfuose ir tuli ženklai beveik tie patys heroglyfuose ir chiniskame raste. Tas vienog ne reiskia, kad Egipto heroglyfai būto per-imti nuo chiniečių, arba kad tulus ženklus savo rastų chiniečiai būto perėmę nuo seno-vės egiptijonų. Teip Chinuose, kaip ir Egipte žmogų pirmiausiai puolė į akis tu-las skaitlius visokių daiktų ir ant išreišk-i-mo tų daiktų, jis pastatė atsakančius savo supratimi ženklius. Nieko įtubaus nėra, jeigu chiniečiai ir egiptijonai tulus daiktus pažeklino panašiais ženklais. Atsiminkite pats savo vaikystės amžį, o raste, kad pra-

dėję kalbėti, jeigu išgirdote koki ne pažista-mą žodį, tai savo mislyse stengėtės perstatyti sau, kaip išrodo tas daiktas, kurį negirdėtas ir ne suprantamas žodis turi reikšti. Jeigu eulygintume savo vaikiskos perstatymus tulų žodžių, su tokiais jau perstatymais kitų vai-kų, tai perstikirtumėte, kad tokiose per-statymuose tankiai yra didelis panašumas: tankiai tuli žodžiai lygiai jums, kaip ir ki-tiems vaikams teip jau persistato. Tas pats sutvėrė ir panašumų tulų ženklių chiniskuose ir senovės Egipto heroglyfikuose rastuose. Kad tasai rastas tikų išreiškimui mislių ci-vilizuotesnių žmonių, chiniečiams atėjo skaitlių ženklių padauginti. Likosi išmislyti ženklai sudėti, atsakanti sudėties žodžiams. Ženklai iš pradžių ženklinauti abrodzus daiktų perseikė su laiku į reiskiančius skambė-jimus.

Ženklių reiskiančių skambėjimus chinis-kuose rastuose yra 24235, bet apart šitų, yra dar cielos eilės kitokių ženklių arba lite-rų; visas gi skaitlius literų pereiną 80000 ženklių. Ant išsimokinimo visų tų ženklių arba literų ir ant jų palaikymo atmintį ne užtenka paprasto žmogaus amžiaus, todėl visas jas mažas skaitlius teip vadinamų moks-linečių pažista. Ant skaitymo Chiniskų knį-gų reikia pažinti mažiausiai 8000 literų. Suprantama, kad tą ne kiekvienas gali mo-kėti.

Chiniečiai, spaudindami knigas, išspaus-tovė visą rastą ant medinių lentelių. Bandė jie spaudinti su pagelba krutancijų literų, kaip tai daro visos civilizotos tautos, bet tas neisdavė vaisių, tą būdą reikėjo užmesti. 1838 m. vienas prancuzas užmanė padalinti ženklus rasto teip, kad galima spaudinti kni-gas su 10000 ženklių, bet ir prie to pagerinto būdo spaudinimas chiniskų knių dar vis labai painus.

Kadangi mokėti skaityti ir rastyti chi-niskoj kalboj ne lengva, reikia nors ant pa-viršutiniskio išsimokinimo ilgo laiko, tai mo-kinimas rasto yra vienu iš svarbiausių moks-lų, mokinamų viešose ir augstesnių mokyklo-se. Apskritai, chiniečiai godėja rasta; ne mēto jie nė lapų knių, nė laikraščių, bet viską kavoja. Ant apvyniojimo tavorų var-toja specialiską popierą, ant kurioš nieko nėra rasta, kadangi mat rasta laiko už šventą daiktą, kurio ne valia niekinti. Chinuose yra specialiskos draugystės, turincios už mie-rį rinkti po šašlavynus popierlaivius, ant ku-rių yra kas nors parašyta; sirinktus gabena į kokią bažnyčią ir ten su didesniais iškilmi-s sudegina.

Nors chiniskas rastas, kaip matote, yra labai painus; ismoki jį ne lengva, bet moks-las rasto kur kas labiau išsiplestines tarp chi-niečių negu tarp lietuvų. Teisybė, visus rasto ženklus pažista tik teip vadinami mokslinečiai arba mandarinai, bet kiekvienas chinietis moka ir pažista tiek ženklių, kiek jo padėjime reikia. Chinuose beveik visi, ly-giai turintį, kaip nuvargė darbininkai mo-ka rastyti ir skaityti tokius rastos, koki jiems reikalingi. Išsimokina to visi daugybę es

